

SCURTĂ INTRODUCERE A SUPRAREALISMULUI COREEA ȘI LUMEA LITERARĂ A SUPRAREALISTULUI ÎMPĂIAT, YI SANG

JEONG-HWAN KIM ¹
Universitatea Hankuk, Seul

A SHORT INTRODUCTION OF THE KOREAN SURREALISM AND THE LITERAL WORLD OF THE STUFFED SURREALIST, YI SANG

Abstract

At the age of 30, when Yi Sang (born Kim Hae Kyeong) started his literary activity, various literary currents from the Occident could be remarked in Korea. On one hand, the Korean literature was activated by the authors who promoted the nationalist ideology, and on the other, the new current, the modernism, was experimented by more and more writers. In this atmosphere of social culture, Yi Sang became the most „modern” writer of his age, the greatest poet who aroused a special interest by his literary theories, such as the surrealism or the psychologism.

Yi Sang's work is the most extreme example of the rejection of Korean tradition, which happened during the process of modernization. His work expresses the disgust against the old customs which have lost their vitality and starts to promote a literature of self-examination. To him, literature meant an action through which he could show the internal world of his own self, a world of despair, a personal despair but also a national feeling in the context of the Japanese colonization. His works have therefore an autobiographic tendency. Moreover, the real situation of the society influenced his works. For him, literature was the only way in which he could escape the darkness of his world dominated by the Japanese imperialists. He also experimented new methods, as for example the psychological novel.

During his short life (27 years), he not only introduced innovations in form and language but also expressed the complexities of passion and the indeterminate and complicate nature of

¹ Kim, Jeong-Hwan (născut în 1968) este absolvent al Facultății de limbi și literaturi străine la *Hankuk University of Foreign Studies* din Coreea. După absolvirea facultății având specializarea în limba și literatura română, a urmat cursurile de master pentru specializarea în literatura română la aceeași universitate, iar între anii 1994 și 1998 cursurile de doctorat în filologie la Universitatea Națională din București. Din 1998 este lector al secției de limba și civilizația română la *Hankuk University of Foreign Studies*, iar din 1999 devine cercetător invitat la *East European and Balkan Institute* din aceeași universitate și membru al *Asociației Coreene pentru Studii Central-Est Europene* din Coreea. A publicat articole și studii pe teme de critică și istorie literară în reviste coreene și românești și are în pregătire nu numai câteva volume de opere folclorice și cele moderne românești în coreeană, ci și volume de introducere a literaturii coreene în românește. bacovia@empal.com

self. Almost all his works were written with new methods, completely different from the traditional ones. He wrote using a lot of numbers and symbols, and sometimes with no space between the words. His free spirit proved that his works offered a new vision of the modernity. Through his works, Yi Sang shocks his readers, but in a beautiful way. And this literal shock still continues to our day.

Keywords: *Surrealism, Modernism, psychological novel, symbol.*

„Ați văzut vreodată un geniu împăiat? Sunt fericit. Pe vremuri ca astea, chiar și dragostea e plăcută.“ Nu putem exprima doar în câteva rânduri contribuția lui Yi Sang la dezvoltarea literaturii coreene. Cu toate că a avut o viață scurtă, rezultatul literar și viața ciudată a autorului ca romancier și poet strălucesc în eternitatea istoriei literaturii coreene.

I. Scurtă introducere a suprarealismului coreean

Mișcarea poeziei moderne a început în Coreea în jurul anilor 1930.² Situația din vecinătatea peninsulei Coreea din acea perioadă este caracterizată de atacurile japoneze asupra Manchuriei, ridicarea fascismului și panica economică mondială etc. În scena literară a Coreei de atunci s-a desființat KAPF (cenaclul socialist înființat în 1925 care a promovat literatura proletară și lupta de clasă) și s-au format câteva cenacluri moderniste ca *Guinhoe* (1933, cenaclul celor nouă autori). În acest cadru social și literar lumea literară a Coreei a încercat să caute renovarea literară și prin această încercare a acceptat mișcarea modernă, curent literar caracterizat printr-o fuziune a curentului modernist (bazat pe intelectualism) și suprarealism.³

În istoria literaturii coreene, suprarealismul este considerat ca unul dintre stilurile literaturii modernismului. Prima mișcare a modernismului a avut loc în

² Cf. În perioada cuprinsă între anii 1910-1945, Coreea a fost colonizată de către Japonia. De aceea, după anexarea Coreei și pentru menținerea ei sub puterea japoneză, Japonia s-a sprijinit, în principal, pe forța armatei. Această situație politică a avut repercusiuni și asupra literaturii coreene. Mișcarea de Independență Națională "Samil" (1 martie 1919) a constituit o schimbare radicală pe plan politic, social, dar și spiritual și cultural. Scrierile literare coreene, a căror publicare a sporit mult începând cu anul 1920, reflectă și cuprind schimbările sociale și politice din acea perioadă. Mișcarea simbolistă, un adevărat curent al poeziei moderne, s-a extins și în Coreea între anii 1920-1924. Deci, este corect că nu poezia modernismului ci poezia modernă a început din anul 1920 în Coreea.

³ În general se consideră că acceptarea modernismului occidental în Coreea este realizată pe două căi: una este reprezentată de curentul intelectual din Anglia și SUA și alta este reprezentată de cel simbolic (suprrealist). Cf. Park Chul Hui, *Munhak Gaeron (Introducere în literatură)*, Ed.Hyeongseol, Seul, 1989, p.203; Kim Yun Sik și al., *Hankuk Hyundae Munhaksa (Istoria literaturii moderne a Coreei)*, Ed.Hyundaemunhak, Seul, 1999, p.187.

anii 1920 și s-a concretizat prin introducerea lui Dada.⁴ Această acțiune a fost realizată prin articolele lui Ko Han Yong ca *Dadaismul*⁵ și *O poveste a unui dadaist care a venit în Seul*⁶. Dar dadaismul coreean n-a durat decât patru luni și a fost destul de limitat, fiind dezvoltat intens numai de o singură personalitate literară, Ko Han Yong.⁷ Căci, lumea literară de atunci și atmosfera intelectuală nu ajunsese la maturitate ca să accepte acest curent. De exemplu, când poetul suprarealist Yi Sang a lansat seria poeziilor sale *Ogamdo (Peisaj prin ochii corbului)* în 1934 în ziarul *Joseon Jungang Ilbo* toată lumea a fost șocată iar ziarul, ca urmare a reacției negative din partea publicului, a fost nevoit să oprească publicarea acestei serii de poezii.

Modernismul coreean este alcătuit din trei părți: **intelectualismul** reprezentat de Kim Ki Rim, Jeong Ji Yong, Kim Kwang Kyun, Jang Man Yeong etc.; **suprarealismul** condus de Yi Sang și cenaclul revistei *Sansamunhak*; **romanul psihologic** al cenaclului revistei *Dancheung*. Câteva poezii moderniste ca *Café France* (1926), *Dahlia* (1926) au fost publicate de Jeong Ji Yong și poezii intelectualiste ca *Kisangdo (Buletin meteorologic, 1934)* au fost publicate de Kim Ki Rim, care a adoptat termenii civilizației urbane și a visat Utopia civilizației occidentale.⁸

Suprarealismul coreean care s-a format în strânsă legătură cu modernismul, a început prin Yi Sang și simultan, s-a încheiat împreună cu el. Lansând opere suprarealiste ca *Isanghan Kayeokbaneung (Reacție reversibilă ciudată)*, *Papyeonui kyeongchi (Peisajul bucății)* și *Ogamdo (Peisaj prin ochii corbului)* etc., poetul s-a concentrat asupra experimentării limbajului extrem și dificil încercând cu intenție obiceiurile și tradiția literară pentru ca să formeze în mod poetic haosul subiectului și destructurarea societății moderne. De multe ori în poezia sa apare o lume irațională consecventă de distorsiunea grotească și neliniște, frică de catastrofa lumii, excesul și destructurarea conștiinței.⁹ De asemenea, el ne demonstrează ironic că ceea ce e nou nu mai este nou folosind o metodă prin care se cunoaște distanța conștiinței prin repetarea continuată a lumii dezmembrate.

⁴ În general se consideră că atunci au fost introduse și futurismul, cubismul, expresionismul prin filtru japonez.

⁵ Revista *Gaebyeok*, nr.51, 1924. 9.

⁶ Revista *Gaebyeok*, nr.52, 1924. 10.

⁷ Cf. Kim Eul Chul și al., *Munyesajoui Ihae (Înțelegerea curentelor literare)*, Ed.Saemunsa, Seoul, 2003, p.211-212.

⁸ Cf. O Se Yeong, *Hankuk keundae munhakronkwa keundaesi (Introducerea literaturii moderne coreene și poezia modernă)*, Ed.Mineumsa, Seoul, 1996, P.423-426; Kim Eul Chul și al., op. cit., p.213; Lee Yeong Seop, *Hankuk hyundaesi hyeongseong yeongu (Studii ale formării poeziei moderne în Coreea)*, Ed.Kukhakjaryowon, Seoul, 2000, p.132-135; Lee Hyeong Ki, *Hankukmunhak gaekwan (Introducerea literaturii coreene)*, Ed.Eomungak, Seoul, 1988, p.249.

⁹ Lee Jae Seon, *Hankuk soseolsa (Istoria romanului coreean)*, Ed.Hongseongsa, Seoul, 1984, p. 401

Estetica și trăsătura universală a suprarealismului coreean ca și testarea automatismului, tehnica asociată de idee, tehnica de deșurătură, monologul oral în starea inconștientă, deșurătură conștiinței și neliniștea etc. sunt testate și examinate de Yi Sang. Estetica și tehnica lui au continuat până mai târziu în noile mișcări literare postmoderne.

II. Lumea literară creată de un „geniu împăiat”, Yi Sang

1. Cine este Yi Sang?

Yi Sang¹⁰ s-a născut pe data de 23 septembrie 1910 în Seul, fiind primul fiu al lui Kim Yeon Chang și Park Se Chang. Cu toate că avea ambii părinți, aceștia n-au mai putut să-l crească din cauza sărăciei. De aceea, fratele mare al tatălui său, unchiul Kim Yeon Pil care n-avea nici un fiu, l-a crescut cu grijă și l-a iubit ca pe fiul lui. Deși unchiul a avut grijă să nu-i lipsească nimic, Yi Sang s-a crescut sensibil și timid din cauza precauției și fricii cauzate de faptul că cei care-l creșteau nu-i erau părinți. El a meditat de multe ori și a avut o singură manie, aceea de a se juca cu mâinile. Acest caracter se reflectă mai târziu prin „eul” din capodopera sa *Nalgae (Aripi)*.

Yi Sang a intrat în școala elementară Sinmyeong în 1917. În timpul școlii a învățat limba coreeană și japoneză, matematica, geografia etc. Educația pe care a primit-o atunci, a influențat formarea sufletului său. A învățat bine dar n-a fost extraordinar. A avut talent la desen. Într-o zi, el a copiat un desen de pe un pachet de țigări și atunci familia lui s-a mirat enorm pentru că desenul său a fost aproape similar cu cel de pe pachet. După ce termină școala elementară, a intrat în Școala gimnazială Dongkwang în 1921. Dar atunci, Școala gimnazială Dongkwang unde a fost înscris, a fost atașată Școlii gimnaziale Boseong. În acel an a fost premiat pentru o pictură în ulei ‘peisaj’ la un concurs școlar de artă. De atunci, a început să viseze să fie pictor. Dar n-a putut să-și ducă la capăt visul pentru că afacerea unchiului n-a mai fost prosperă.

După ce termină Școala gimnazială Boseong, s-a înscris în secția de arhitectură a Liceului industrial Kyeongsung. De atunci, Yi Sang s-a adaptat bine la viața școlară. În liceul industrial Kyeongsung a fost înconjurat de spații largi, de manechine și alte unelte necesare picturii, având toate condițiile pentru ca să-și împlinească visul. Pasiunea lui pentru desen a reprezentat metoda prin care putea să scape de viața închisă și de timiditatea pasivă. A început să-și cultive talentul nu numai în artă ci și în literatură.

¹⁰ Yi Sang este pseudonimul poetului pe numele lui original, Kim, Hae Kyeong.

După absolvirea Liceului industrial Kyeongsung în 1929, a fost angajat ca asistent la secția de arhitectură a Ministerului de Interne. În decembrie, candidând la un concurs pentru postul de designer la o revistă *Choseon (Coreea) și arhitectura*, a câștigat marele premiu. În acea perioadă Yi Sang a fost foarte fascinat de literatură. A publicat o nuvelă în serie *12 Decembrie* (1930) în revista *Choseon (Dinastia veche a Coreei)*, aceasta fiind opera sa de debut. *12 Decembrie* care s-a terminat după ediția celei de-a noua serii, e un fel de nuvelă istorică a familiei, povestindu-și copilăria sa disperată și motivul pentru care a vrut să scape de destinul familiei. Prin această operă, a schițat speranța prin care vroia să se elibereze de obsesia denumită „familie”. De atunci, el a început să folosească pseudonimul Yi Sang, în locul numelui original, Kim Hae Kyeong, schimbându-și chiar și numele de familie.¹¹

În afară de nuvele a început să scrie și poezii. În 1931 Yi Sang a publicat prima poezie scrisă în limba japoneză *Reacție reversibilă ciudată* în ediția lunii iulie a revistei *Choseon (Coreea) și arhitectura*. De asemenea, a mai publicat și o poezie *Hexagonul infinit al arhitecturii* sub pseudonimul Yi Sang : „Raza intenționată a cercului (situația participiului trecut) / Linia dreaptă în care s-au combinat un punct din cercul interior și unul din cel exterior / Influența timpului asupra celor două feluri de existențe / (Nouă nu ne pasă de aceasta) / **Linia dreaptă a omorât cercul?** / Microscopul, / Sub el, cel artificial a devenit cel natural, ajungând să fie fenomene egale. (*Reacție reversibilă ciudată*)¹²”

Textul și forma acestor poezii pe care le-a scris în japoneză au fost deosebite și experimentale. Poeziile sale care au consistat din cuvinte geometrice făcute din cifre și litere chinezești ale idealismului, sunt diferite de cele tradiționale, și au fost considerate drept o literatură dificilă care a scos la iveală frumusețea limbajului liric. Oricum, de atunci, epoca lui Yi Sang, romancierul și poetul geniu al literaturii moderne coreene, a fost inaugurată.

2. Lumea literară și capodoperele sale

Toate operele lui Yi Sang sunt de o valoare inestimabilă dar, dacă am alege doar două dintre ele, cele mai semnificative, atunci putem să alegem *Nalgae (Aripi)*, 1936), operă reprezentativă pentru nuvele iar pentru poezie, *Ogamdo (Peisaj prin ochii corbului)*, 1934), două valori ale istoriei literaturii coreene.

Nuvela *Aripi* este de fapt alegoria neagră a infidelității și a autoamăgirii. Eroul acestei nuvele, ce aduce mult cu autorul însuși, își deapănă amintirile din

¹¹ Yi Sang, *Nalgae (Aripi) și alte*, Ed.Hyewon, Seul, 2000, p.239-240.

¹² Lee Seung Hun ed., *Yi Sang munhak jeonjip (Operele lui Yi Sang – poezii)*, Ed. Munhaksasangsa, Seul, 2002, p. 96.

viața lui alături de o femeie. Această nuvelă conține elemente autobiografice, metodă prin care autorul și-a extins narațiunea într-o mai vastă meditație asupra iubirii, vieții și morții.

Vagabond spiritual, protagonistul trăiește în propria lui lume, o lume izolată și închisă, și la propriu și la figurat. Având obiceiul să lenevească toată ziua, el nu făcea nimic altceva decât să doarmă, să se joace cu sticlutele de parfumuri ale soției, cu lupa cu care focaliza rezele soarelui și ardea șervețelele de hârtie. Și bineînțeles dormea și ziua și noaptea, neîntreținându-se cu nimeni din Casa Nr.33 : „Compunerea Casei Nr.33 e exact ca cea a unui bordel. În această casă, optsprezece proprietari locuiesc unul lângă altul, ușile zăbrele sunt identice și la fel și bucătăriile. Și locuitorii sunt tineri ca florile. (...) În timpul zilei, Casa Nr.33, a celor optsprezece familii, e foarte liniștită! Este liniște doar în timpul zilei. Când se înserează ei își strâng cuverturile de afară. Cu luminile aprinse, cele optsprezece camere sunt mai strălucitoare decât în timpul zilei. Zgomotul ușilor închise și deschise continuă până târziu. Începe aglomerația. Fel de fel de mirosuri se împrăștie în aer. Miros de pește prăjit, de zoaie, de săpun...¹³”

Casa Nr.33 era locuită de optsprezece familii, o casă ciudată, liniștită ziua și zgomotoasă noaptea. Eroul nostru locuia în cea de-a șaptea cameră de la poartă, împreună cu soția lui. Camera era despărțită în două de un glasvand, iar cele două părți ale camerei erau cu totul opuse : a ei strălucitoare și luminoasă iar a lui întunecată și sărăcăcioasă, ca o vizuină. Cei doi eroi sunt de asemenea opuși: ea era foarte îngrijită și purta haine luxoase, în timp ce el n-avea nici haine și nici nu prea se spăla. Ea ieșea des afară iar el niciodată.

Singura ocupație a eroului nostru era să se ducă în camera soției și să se joace acolo. Dar și această distracție avea o limită, căci el trebuia să se întoarcă în camera lui înainte ca soția să vină acasă. Aceasta primea musafiri noaptea, bărbați de tot felul iar în acest timp eroul nostru se ascundea în pat, acoperindu-se cu o cuvertură și dormea sau stătea nemișcat până aceștia plecau. Întotdeauna după plecarea vizitatorilor, ea venea la el în cameră și, șoptindu-i vorbe de regret la urechi îi lăsa o monedă de argint lângă pernă. Zi după zi, a adunat o grămadă de monede pe care le-a pus în pușculița primită în dar de la soția lui. Din păcate, cheia de la pușculiță o avea tot ea dar eroul nostru era mulțumit.

Observând bogăția soției lui, eroul nostru a început să investigheze cu ce se ocupa aceasta și, deși n-a putut să afle clar, și-a dat seama, într-o bună zi, că ea primea bani de la musafirii ei. Dar oare de ce-i dădeau bani, asta era întrebarea lui la care încerca să afle răspuns.

Neavând ce face cu banii adunați și neputând să ofere pușculița soției care era prea ocupată cu musafirii ei, acesta a aruncat pușculița în toaletă, fără să știe

¹³ Yi Sang, *Aripi – Opere alese*, Ed.Paralela45, București, 2007, P.13-14.

măcar cât strânsese. Soția lui nu i-a reproșat nimic și a continuat să-i dea mereu câte o monedă până când se mai făcuse o grămadă la capul patului : „M-am strecurat afară din cameră pe când soția mea nu era acasă. Afară, pe stradă, n-am uitat să schimb monedele în bancnote. Aveam acum 5 woni; cu bani în buzunar, am hoinărit prin jur după plac, de era să mă rătăcesc. Lumea minunată de afară, pe care n-o văzusem de mult, mi-a excitat nervii. Am obosit imediat dar am răbdat. Până s-a făcut întuneric, am tot hoinărit fără rost de colo colo, fără să știu de ce făceam asta. N-am cheltuit nici un bănuț, bineînțeles. N-am îndrăznit să cheltuiesc nici un bănuț. Îmi pierdusem de mult timp capacitatea de a cheltui bani.¹⁴”

Intriga acestei nuvele are loc când eroul a ieșit afară pe când soția lui era absentă. Afară, a schimbat monedele în bancnote, și a hoinărit toată seara. Deși avea 5 woni în buzunar, n-a cheltuit nici un bănuț. Mort de oboseală s-a întors acasă dar soția lui era ocupată cu musafirul ei. Ca să ajungă în partea lui din cameră, a trebuit să treacă pe lângă ei și a văzut ce nu trebuia să vadă. S-a băgat în pat și, punându-și cuvertura pe cap, tremura de emoție, așteptând reproșurile ei după plecarea musafirului. Era furioasă și buzele ei tremurau dar n-a zis nimic. Lamentabil, eroul nostru își tot cere scuze și dintr-o dată s-a dus la ea în cameră și, căzând pe patul ei, i-a pus cei 5 woni în mână, adormind imediat. În momentul în care i-a dat banii a simțit o plăcere profundă și a înțeles de ce vizitatorii îi dădea soției bani ca și gestul ei de a-i da o monedă în fiecare zi. Da, asta era motivul, doar din plăcere. Din acel moment viața lui capătă alt sens.

Găsind încă 2 woni în buzunarul pantalonilor se duce afară și în noaptea următoare și la întoarcere îi dă din nou banii soției. Aceasta își schimbă atitudinea și devine foarte amabilă cu el, invitându-l chiar și la masă. Și în cea de-a treia seară a vrut să iasă afară dar nu mai avea nici un ban, deci, furios și trist plânge, regretând că aruncase pușculița în toaletă. Dar, de data asta, soția lui îi dă bani, rugându-l să vină mai târziu acasă. Din nefericire, neavând unde să mai stea după ce se închisese ceainăria și, plouând afară, e nevoit să se întoarcă acasă. Ajungând acasă ud flească iar vede ce nu trebuia să vadă. Obosit și ud, a căzut la pat, bolnav.

Timp de o lună de zile a luat medicamentele date de soția lui și dormea ziua și noaptea. Deși se făcuse bine și vroia să se ducă afară, îi era interzis. Dar, într-o bună zi, pe când se juca în camera ei, a găsit o sticlă cu somnifere. Erau exact ca tabletele pe care le înghițea el. Dintr-o dată s-a trezit și și-a dat seama că a fost păcălit. Era peste puterile lui și nu putea să creadă. Băgând sticla în buzunar a fugit afară. Ajungând pe o bancă, a încercat să se gândească la motivul pe care o determinase să-i dea somnifere o lună de zile. Nu putea raționa clar, așa că, luând șase somnifere, a dormit pe bancă o zi și o noapte.

¹⁴ Ibid., p.24.

Trezindu-se, s-a gândit că poate ea avea nevoie de somnifere și că nu i le dăduse lui așa că, plin de remușcări, s-a întors acasă să-și ceară scuze.

Dar, din păcate, încă o dată a fost ghinionist și a găsit-o cu musafirul ei. Prins de ceafă și trântit pe jos, ea l-a mușcat tare, acuzându-l de hoție și adulter. Uluit, n-a putut să scoată nici o vorbă. După ce a fost dusă în cameră de musafirul ei, el a pus toți banii în fața ușii și a fugit.

Fără bani, a hoinărit câteva ore și, ajungând pe acoperișul Magazinului Universal Mitsukoshi a admirat lumea de jos. Reamintindu-și viața lui a încercat să găsească scopul lui pe această lume dar a eșuat. Dint-o dată a simțit mâncărimi la subsuori, acolo unde fuseseră aripile lui artificiale pe care nu le mai avea. Le-a rugat să se mai întindă o dată, să-l lase să mai zboare doar o singură dată : „Deodată am simțit furnicături la subsuori. Ah, acolo unde-mi apăruseră aripile artificiale, aripile pe care nu le mai aveam; iluziile șterse de ambiție și speranță au străfulgerat în mintea mea ca și paginile unui dicționar de buzunar. M-am oprit din mers și am vrut să țip. Aripă, Întindeți-vă din nou! Zboară. Zboară. Zboară. Lasă-mă să zbor încă o dată. Lasă-mă să mai zbor o dată.¹⁵⁷”

Așa se încheie povestirea nefericită a eroului nostru, o viață între eșec și iluzie, amăgire și infidelitate.

În afară de *Aripi*, seria de poezii *Ogamdo* (*Peisaj prin ochii corbului*), a constituit un șoc literar pentru cititori, la apariția ei în 1934. Aceste poezii sunt rezultatul experimentării agresive, găsind noua lume poetică în care a distrus concepția fixă de atunci. Cu toate că sunt pline de simboluri pe care nu le interpretează, poeziile sale sunt apreciate drept o mare valoare. Prin aceste poezii, autorul a încercat să inițieze noua formă de exprimare a limbajului pentru eul poetic, combinând absurdul și agonia haotică : „13 copii aleargă pe o stradă / (O fundătură e acceptabilă.) // Primul copil spune că e înspăimântător / Și-al 2-lea copil spune că e înspăimântător. (...) Și-al 12-lea copil spune că e înspăimântător. / Și-al 13-lea copil spune că e înspăimântător. / 13 copii sunt împreună și sunt înspăimântători sau înspăimântați. / (Absența oricărei alte condiții ar fi de preferat.) / Dacă un copil dintre ei este un copil înspăimântător nu e nimic. / Dacă doi copii dintre ei sunt copii înspăimântători nu e nimic. / Dacă doi copii dintre ei sunt copii înspăimântați nu e nimic. / Dacă un copil dintre ei este un copil înspăimântat nu e nimic. // (O alee deschisă e acceptabilă.) / E acceptabil să spui că 13 copii nu aleargă pe o stradă. *Ogamdo – Sije I ho* (*Peisaj prin ochii corbului – Poezia Nr.1*)¹⁶⁷”

Ogamdo (*Peisaj prin ochii corbului*) exprimă lumea neobișnuită și poetică fără precedent de până atunci. Această serie de poezii este caracterizată prin idealitatea ezoterică, termeni și elemente simbolice, expresia suprarealistă

¹⁵ Ibid., p.39.

¹⁶ Ibid., p.112-113.

disturgând chiar structura prozaică a poeziei. Apariția celor 13 copii este foarte misterioasă. Interpretare lui ‚13’ este echivocă și are opinii diverse însemnând chiar și numărul total al participanților la Ultima Cină. În ciuda acestor păreri, *Ogamdo – Sije 1 ho (Peisaj prin ochii corbului – Poezia Nr.1)* plină de simboluri ideale ne arată ‚dizolvarea inconștientă’¹⁷.

Atitudinea sa principală în care poetul uită de lumea materială este o privire care se reflectă pe oglindă și prin care se ascunde el însuși de lume.¹⁸ Putem găsi această atitudine nu numai în *Nalgae (Aripi)* ci și în poeziile sale ca și *Ogamdo – Sije 15 ho (Peisaj prin ochii corbului – Poemul Nr.XV)* și *Geoul (Oglindă)* etc. ‚Eul’ și ‚Eul din oglindă’ sunt stabilite prin compoziția spațiului prin care se arată criza conștiinței și a identității fiind într-o concepție de simetrie geometrică.¹⁹ Relația între ‚Eul’ și ‚Eul din oglindă’ ar fi aceea între substanță și fenomen, dualitatea obiectului, sau dezacorul existenței : ‚1. Sunt într-o sală în care nu este nici o oglindă. Eul care a părăsit oglinda e de asemenea absent. Acum, tremur de frica Eului meu din oglindă. Mă întreb dacă Eul din oglindă pune ceva la cale ca să mă rănească în timp ce el este în altă parte. (...) 3. Am intrat în secret în camera unde era atârnată oglinda pentru a mă elibera, dacă pot, din oglindă. Dar Eul din oglindă intră și el cu o mină posomorâtă. Eul din oglindă își exprimă regretul față de mine. Așa cum eu sunt după zăbrele din cauza lui, el tremură, închis în mine. *Ogamdo – Sije 15 ho (Peisaj prin ochii corbului – Poezia Nr.15)*²⁰”, „Nici un sunet în oglindă. / Nici o lume nu e așa de tăcută. // Am și urechi în oglindă, / Două urechi jalnice care nu pot auzi propria-mi voce. // Sunt stângaci în oglindă, / Stângaci incapabil să dau mâna... sunt acel stângaci. (...) Eul din oglindă este inversul meu. / Asemănarea celor doi e remarcabilă. / Îmi pare enorm de rău că nu-mi pot face griji din cauza acestui lucru și nu mă cercetez pe mine însumi în oglindă. *Geoul (Oglindă)*²¹”

Apropie toate operele pe care le-a creat au fost scrise cu noi metode cu totul diferite de forma literară tradițională. Prin acestea, operele sale au deschis calea nouă a literaturii viitoare. Spiritul liber al autorului demonstrat în *Nalgae (Aripi)* și *Ogamdo (Peisaj prin ochii corbului)* a contribuit la ridicarea acestuia la un nivel de calitate literară superioară și a oferit noua viziune a modernității. Yi Sang, un cercetător care a încercat să formeze noua ordine a literaturii, a

¹⁷ Kim Yong Jik, *Hankuk hyundae siin yeonku (Studii ale poezilor moderni coreeni)*, vol.I, Ed. Univ. din Seoul, 2000, P.215.

¹⁸ Jeong Da Bi ed., *Yi Sang*, Ed.Jisiksaneopsa, Seoul, 1982, P.239.

¹⁹ Kwon Yeong Min ed., *Yi Sang munhak yeonku (Studii ale operelor lui Yi Sang)*, Ed.Munhaksasangsa, Seoul, 1988, P.30.

²⁰ Yi Sang, op. cit., p.120-121.

²¹ Ibid., p.132.

șocat cititorii cu noile poezii și nuvele. Dar totuși acest șoc literar continuă până acum.

III. În loc de încheiere – din nou, Yi Sang

La vârsta de 30 de ani, când Yi Sang și-a început activitatea literară, au fost introduse multe curente literare occidentale, dispărând curente bazate pe politică sau ideologie. Pe de o parte literatura pură a fost activată de autorii de pe linia naționalismului, iar pe de alta a fost experimentată de unii noul curent ca modernismul. În această atmosferă a culturii sociale, Yi Sang a devenit cel mai „modern” autor al anilor 1930 care a stârnit un interes deosebit prin teoriile literare recente ca suprarealismul sau psihologismul.

Opera lui Yi Sang, văzută în largul context al literaturii coreene, este cel mai extrem exemplu al respingerii tradiției coreene aflată pe atunci într-un proces de modernizare prin care se tindea la înlocuirea moralității și tradițiilor coreene cu ceva cu totul nou. Opera sa exprimă dezgustul față de vechile obiceiuri care își pierduseră vitalitatea și înclină spre o literatură de auto-examinare a eului stimulată de o viață distorsionată într-un cadru al colonizării japoneze. La el, literatura e o acțiune prin care se arată lumea internă a eului, o lume în special a disperării, o disperare personală dar și o disperare națională.

Operele sale au o tendință autobiografică. Cu metode speciale el a experimentat romanul psihologic în care analizează sufletul personajului. El s-a concentrat să exprime lumea inconștientă și, prin aceasta, literatura lui a fost considerată, într-un fel, o literatură inconștientă care a fost filtrată prin conștiința modernă.

Caracterul literar al lui Yi Sang are strânsă legătură cu copilăria sa, cu lumea mentală pornită din singurătatea, timiditatea, sărăcia, slăbiciunea din copilărie când acesta n-a putut să exprime nimic. De aceea, el a încercat să exprime lumea sa chiar aducând cifre sau simboluri în operele sale și scriind fraze în continuare uneori fără nici o pauză între cuvinte. Din această cauză, pentru ca să înțeleagă operele sale, cititorii trebuie să aibă cunoștințe de psihologie, lingvistică, sociologie, patologie.

Spre deosebire de alți scriitori, în literatura sa se remarcă două trăsături principale: folosirea limbajului pentru noua exprimare și independența lumii conștiente. Revolta lui către lumea reală se realizează prin toate metodele de exprimare ale limbajului ca satira, gluma, paradoxul etc. El a utilizat toate căile limbajului pentru ca să exprime structura complicată a conștiinței. De asemenea, literatura sa este cea dureroasă a autismului prin care a vrut să fugă de slăbiciune și neliniște.

Situația reală a societății a influențat opera sa. Întunericul exterior al lumii negative împovărează în continuare întunericul în lumea internă ideală. Dar

acest întuneric a putut fi manifestat abia prin operele sale. La el, literatura a fost singurul pasaj prin care a putut să scape de actualitatea lumii și simultan a fost singura armă contra lumii reale. Operele sale, ca și rezultatele prin care a depășit orice fel de întuneric, strălucesc în literatura coreeană, indiferent de epocă.

BIBLIOGRAFIE

- Jeong, Da Bi ed., *Yi Sang*, Ed.Jisiksaneopsa, Seul, 1982.
- Kim, Eul Chul și al., *Munyesajoui Ihae (Înțelegerea curentelor literare)*, Ed.Saemunsa, Seul, 2003.
- Kim, Yong Jik, *Hankuk hyundae siin yeonku (Studii ale poeziilor moderni coreeni)*, vol.I, Ed. Univ. din Seul, 2000.
- Kim, Yun Sik și al., *Hankuk Hyundae Munhaksa (Istoria literaturii moderne a Coreei)*, Ed.Hyundaemunhak, Seul, 1999.
- Kwon, Yeong Min ed., *Yi Sang munhak yeonku (Studii ale operelor lui Yi Sang)*, Ed.Munhaksasangsa, Seul, 1988.
- Lee, Hyeong Ki, *Hankukmunhak gaekwan (Introducerea literaturii coreene)*, Ed.Eomungak, Seul, 1988.
- Lee, Jae Seon, *Hankuk soseolsa (Istoria romanului coreean)*, Ed.Hongseongsa, Seul, 1984.
- Lee, Seung Hun ed., *Yi Sang munhak jeonjip (Operele lui Yi Sang – poezii)*, Ed.Munhaksasangsa, Seul, 2002.
- Lee, Yeong Seop, *Hankuk hyundaesi hyeongseong yeongu (Studii ale formării poeziei moderne în Coreea)*, Ed.Kukhakjaryowon, Seul, 2000.
- O, Se Yeong, *Hankuk keundae munhakronkwa keundaesi (Introducere a literaturii moderne coreene și poezia modernă)*, Ed.Mineumsa, Seul, 1996.
- Park, Chul Hui, *Munhak Gaeron (Introducere în literatură)*, Ed.Hyeongseol, Seul, 1989.
- Revista *Gaebyeok*, nr.51, 1924. 9.
- Revista *Gaebyeok*, nr.52, 1924. 10.
- Yi, Sang, *Aripi – Opere alese*, Ed.Paralela45, București, 2007.
- Yi, Sang, *Nalgae (Aripi) și alte*, Ed.Hyewon, Seul, 2000.